
Referanser:

Arkivsak: 21/03418-1

Saksdokumenter:

Program samlet 2019
Program kurs 1 2021
Program kurs 2 2021

Evaluering innføringskurs for nye prester

Sammendrag

Innføringsprogrammet for nye prester ble igangsatt i 2014 for å sikre bedre oppfølging av prester som kommer nye ut i tjeneste i Den norske kirke. Man så en tendens til at flere forsvant ut av prestedtjeneste etter bare få år. Innføringsprogrammet skulle å bidra til å gjøre praksissjokket mindre og gjøre det enklere å stå i det som kan være en krevende tjeneste.

Innføringskursene er gjennomført for åttende gang i år. Det er ikke gjort vesentlige endringer i programmet siden oppstarten. Kursene får jevnt over gode tilbakemeldinger, men det også utfordringer som bør tas tak i. Bispemøtet inviteres til en helhetlig gjennomgang og evaluering av innføringsprogrammet og til å vedta nødvendige endringer.

Forslag til vedtak

Bispemøtet takker for gjennomgangen av innføringsprogrammet for nye prester.

Innføringsprogrammets sentrale kurssamlinger skal fortsatt være obligatorisk. Biskopene kan innvilge fritak for prester med lang erfaring fra andre kirker eller organisasjoner.

Informasjon om innføringsprogrammet må kommuniseres tydelig til prester som skal delta i programmet. Det må fremgå at kursene er obligatorisk og skal legges inn i arbeidsplanen til den enkelte prest. Proster og rådgivere ved bispedømmekontorene har en sentral rolle i oppfølgingen av dette. Sekretariatet i Bispemøtet gjennomgår rutinene med tanke på å sikre god informasjonsflyt.

Tidspunkt for de sentrale kurssamlinger endres fra uke 23 til uke 39.

Saksorientering

Bakgrunn

Innføringsprogrammet for nye prester ble fastsatt av Bispemøtet i 2013, med oppstart i 2014, som et svar på behovet man så for oppfølging og veiledning i starten av prestatjenesten. Formålet med programmet er å kvalitetssikre inngangen til prestatjenesten og å gjøre møtet med arbeid i kirken til en god opplevelse. Man ønsker å bevare og styrke motivasjonen til prestatjeneste, og inspirere og gi påfyll. Ønsket er at man gjennom dette kan bidra til at flere står lengre i tjeneste. Innføringsprogrammet er obligatorisk for alle nyutdannede prester som er ansatt av bispedømmerådet, og som ikke tidligere har jobbet som prest i Dnk. Dette inkluderer både unge nyutdannede, andre-karriere-prester, og prester fra andre sammenhenger enn Dnk. Nye prester som er ansatt av menighetsråd/fellesråd oppmuntres til å delta i deler av programmet så langt det passer og etter avtale med arbeidsgiver.

Innføringsprogrammet strekker seg over tre år og består av følgende hovedkomponenter:

1. Lokale, prostivise og bispedømmevise innføringsdager.
2. Arbeidsveiledning
3. Sentrale kurssamlinger

Innføringsdager skjer på lokal-/menighetsnivå, prostinivå og bispedømmenivå. Lokalt er hovedmålet at den nye presten skal føle seg velkommen og bli kjent med lokale forhold og kirkeliv. Den nye presten skal skjermes for gravferder og kirkelige handlinger den første uka. På prostinivå er målet at den nye presten blir kjent med kolleger i prostiet og med planer og arbeidsmål i prostiet. På bispedømmenivå er målet at presten skal bli kjent med biskop og bispedømmeadministrasjon, og få nødvendig innsikt i bispedømmets planer og rutiner.

Arbeidsveiledning er et innarbeidet tilbud i alle bispedømmer, og det inngår som et obligatorisk element i innføringsprogrammet. Organiseringen av dette vil variere fra bispedømme til bispedømme.

Sentrale kurssamlinger arrangeres av Bispemøtet, i samarbeid med de teologiske lærestedene. Det er tre kurs fordelt på tre år, som samler prester fra hele landet. De er organisert på følgende måte:

- Kurs 1 – landsomfattende samling etter ca. 1 år i tjeneste
- Kurs 2 – landsomfattende samling etter ca. 2 år i tjeneste
- Kurs 3 – gjennomføring av studiemodul Prest og teolog i praksis 1 etter ca. tre år i tjeneste.

Kurs 1 og 2 planlegges og gjennomføres av Bispemøtets sekretariat, mens kurs 3 er et ordinært videreutdanningskurs som gjennomføres i samarbeid mellom de teologiske lærestedene. Bispedømmene sørger for påmelding og oppfølging av de eksterne deltakerne.

År	Tiltak	Ansvar
6 mnd.	Lokale innføringsdager	Prosten
6 mnd.	Innføringsdager i prostiet	Prosten
6 mnd.	Innføringsdager bispedømmekontorene	Biskop
1	Arbeidsveiledning	Biskop
1	Sentral kurssamling 1	Bispemøtet
2	Arbeidsveiledning	Biskop
2	Sentral kurssamling 2	Bispemøtet
3	Arbeidsveiledning	Biskop
3	Studiemodul Prest og teolog i praksis 1	Bispemøtet/lærestedene

Alle elementene i innføringsprogrammet er obligatoriske, og skal være en del av prestenes arbeidsplan.

Utfordringer

Det gis jevnt over god tilbakemelding på innføringsprogrammet, og det er grunnlag for å si at dette er et godt tiltak. Det varierer allikevel hvor godt de ulike elementene fungerer. Både

erfaringer fra oss som arrangør og noen kritiske tilbakemeldinger fra deltakere, viser at det er noen utfordringer som går igjen og som bør tas tak i.

Hvem er det for? Hva er «ny» prest?

Dette er et spørsmål som går igjen hvert år. Mange oppfatter «ny» som «ung», men dette er altså for alle som er ansatt som prest for første gang i Dnk. En del av andre-karriereprestene blir overrasket over at de skal på kurs, og mener at de ikke har bruk for det. Særlig gjelder det de som har jobbet i kirken tidligere, men også andre. Det uttrykkes en del frustrasjon og irritasjon i denne gruppen. Det har hele tiden vært tanken at selv den med mye erfaring fra arbeidslivet ellers, likevel er ny som prest, og at det er noe annet enn det man har gjort tidligere. Alle har i tillegg nytte av faglig og sosialt påfyll. Det er viktig å påpeke at mange av disse melder tilbake at de er fornøyde etter gjennomført kurs. Noen søker om fritak, og det er noe ulik praksis blant biskopene om man gir fritak eller ikke. Dette ville det vært nyttig med en samtale om, og om man kunne kommet fram til noen felles føringer. En gruppe det er særlig grunn til å se på er de som har jobbet som prester i andre sammenhenger, enten det er i organisasjoner eller andre kirkesamfunn.

Gjennomføring

Det er ikke alle prester som fullfører kurset. Det er hvert år prester som får utsettelse av helt legitime grunner som f.eks. sykemelding eller foreldrepermisjon. Noen får flere slike utsettelser, og risikerer å ikke være veldig nye når de skal på kurs for nye prester. Det er forståelig at det ikke oppleves like relevant lenger å delta på kursene. Det er tilfeller der prester ikke følges opp og forsvinner ut av programmet uten å ha fullført eller fått fritak. Dette gjelder spesielt kurs 3 som deltakerne må melde seg på selv direkte til lærestedet, der det kan være opp mot halvparten som ikke gjennomfører.

Informasjon

Informasjonsflyten er en tilbakevendende utfordring. Det får til dels dårlig uttelling i evalueringen, og det er et problem for sekretariatet som planlegger og administrerer kursene. Bispemøtet har ansvaret for planlegging og gjennomføring av de sentrale kurssamlingene, mens det er bispedømmekontorene som har ansvar for påmelding og for å informere sine prester. Bispemøtet har ingen oversikt over ansatte i de ulike bispedømmene og hvem som skal på kurs, så vi er helt avhengig av at bispedømmekontoret sender invitasjonen videre til de aktuelle prestene, og melder tilbake med navn og kontaktinfo til de som skal delta. Det er hvert år tilfeller der prester enten ikke har fått eller fått mangelfull informasjon, og vi ender ofte opp med å betale for overnatting og kurspakker for deltakere som ikke møter opp av ulike grunner. Noen ganger er det prester som er i permisjon eller er sykemeldt, men som vi ikke får beskjed om. For noen er det ukjent at det er obligatorisk. Informasjonen som kommer inn har blitt noe bedre etter at det ble laget et påmeldingskjema med den informasjonen som er nødvendig, som bispedømmekontoret fyller ut og sender tilbake. Det jobbes stadig med å finne bedre måter å sørge for informasjonsflyt begge veier.

Rom i arbeidsplanen

Det som peker seg ut som den viktigste grunnen for dårlig tilbakemelding og negativ holdning blant en del prester er at dette blir noe ekstra som blir pålagt dem, noe de må gjøre i tillegg til alle andre arbeidsoppgaver. Kurs og forberedelser skal legges inn i arbeidsplanen, og noe annet må da ryddes vekk. Dette virker det som ikke blir gjort mange steder. Det kommer ofte meldinger fra prester som må melde seg av i siste liten f.eks. på grunn av for mange gravferder den uka, og noen melder om at prostene har blitt overrasket over at de skal på kurs og ikke vet at det er et obligatorisk kurs. Det virker som det er behov for mer informasjon om at disse kursene finnes, og en bevisstgjøring av både proster, prester og ansatte ved bispedømmekontorene om at dette er en del av et obligatorisk innføringsprogram. Her det viktig at biskopene er tydelige i sine bispedømmer, og Bispemøtets sekretariat kan også bidra inn i prostemøter og på andre måter.

Innhold

Rammene for de sentrale kurssamlingene er satt, med varighet på ett døgn, f.o.m lunsj dag én t.o.m. lunsj dag to. Kurs 1 og kurs 2 overlapper med felles lunsj og gudstjeneste. Kurssamlingene består for det meste foredrag med åpning for felles samtale, og én økt med refleksjonsgrupper. I tillegg skal det være rom for sosialt samvær. Foredragsholderne som

hentes inn er en blanding av folk fra akademia og prester i aktiv tjeneste, samt noen utenfra kirke og teologi. Felles for alle er at det skal være praksisnært og relevant for den praktiske prestehverdagen. Det har kommet ulike tilbakemeldinger fra deltakerne. Noen etterlyser mer teologifaglig innhold, mens andre mener det er for mye fra akademia. Det er utfordring hvert år å finne en balanse, også når man helst skal tenke på kjønn, geografi, utdanningssted og teologisk profil i tillegg. Det kommer alltid kritikk av minst ett av disse punktene. Det ville vært nyttig om Bispemøtet kunne diskutere om vekten mellom akademia og praksis bør ligge, og om det er spesielle tema man ønsker skal tas opp. Programmet for 2021 og 2019 er lagt ved.

Refleksjonsgrupper og -notat

Refleksjonsgruppene er en viktig post på kurs 1 og 2, som får mange positive tilbakemeldinger. Til refleksjonsgruppene skal alle deltakerne skrive et refleksjonsnotat med utgangspunkt i egne erfaringer som gruppeveileder skal ha som utgangspunkt for samtalen. De færreste leverer innen fristen, og det brukes mye tid på å minne dem på å sende inn. Til slutt er det en del som allikevel ikke leverer inn, og det hemmer arbeidet i noen grupper. Mange oppgir stort arbeidspress som unnskyldning, og selv om det nok er reelt, så burde det være nok tid fra midten av mars til å skrive et kort notat. Her må informasjonen bli enda tydeligere på at dette er en arbeidsoppgave det skal bli satt av tid til. Veilederne i refleksjonsgruppene hentes inn fra lærestedene. Dette fungerer stort sett greit.

Tidspunkt

Tidspunkt for kurs 1 og 2 bør også diskuteres. Nå er de lagt til uke 23, i begynnelsen av juni. Noen mener dette er et godt tidspunkt, mens andre heller vil ha det på høsten. Det er vanskelig å finne et tidspunkt som passer godt for alle, men man bør være åpen for å kunne endre tid på gjennomføringen av kurs 1 og 2. En tilbakemelding fra lærestedene er at det kan være en utfordring å finne nok veiledere i begynnelsen av juni, siden dette sammenfaller med eksamensperioden. Hvis man skal endre tidspunkt for kurssamlingene til høsten bør det ikke legges for seint på høsten for at deltakerne ikke skal måtte vente for lenge før første sentrale kurssamling. September er konfirmasjonstid mange steder, og uke 40 er første pulje med høstferie. I uke 39 antas det at konfirmasjonene er gjennomført, og kan være et mulig nytt tidspunkt for sentral kurssamling 1 og 2. Kurs 3 er styrt av lærestedene, og legges stort sett i uke 43.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Skriv inn teksten her